

octubre 1978

SERRA D'OR

DESPRÉS DE LES
SETMANES CATALANES DE BERLÍN

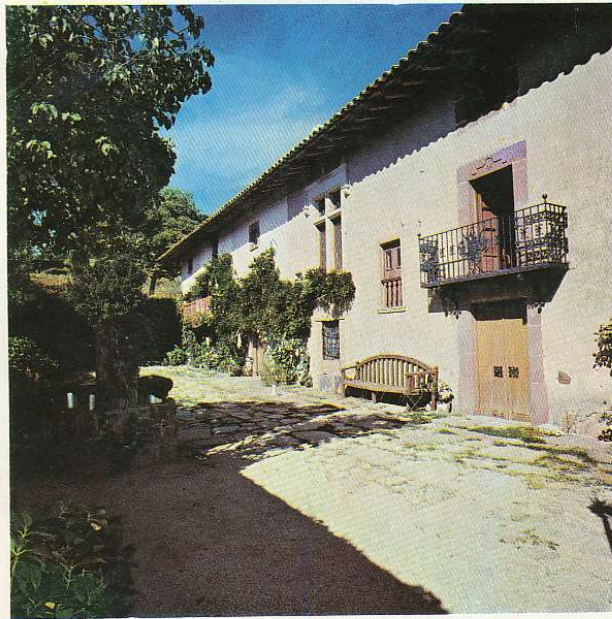
Alexandre Cirici, Til Stegmann

RECORD DE BATISTA I ROCA

Lluís Crusellas, Enric Jardí

JOSEP M. CASTELLET

entreviuet per Maria-Antònia Oliver

passar el dia,
empènyer
l'any

Països Catalans, 1978

Uns quants "almogàvers" —pocs?, molts?: no tants com caldria, en tot cas— s'han enfadat perquè els diputats espanyols, en ple "consensualisme", han decidit que "en ningun caso se admite la federación de comunidades autónomas". La cosa s'ha interpretat, i així ha de ser interpretada, com un obstacle constitucional a la idea política d'allò que en diem "Països Catalans". Naturalment, si, un dia, el País Valencià, les Illes i el Principat arribaven a "federar-se", ni que només fos des d'unes mínimes autonomies respectives, la "classe política" de Madrid sofriria un infart "nacional". Siguem comprensius. La "classe política" en qüestió, heterogènia però solidària, no té cap vocació de suïcida. La proposta del veto provenia del sector ultra: l'anomenada Alianza Popular. I tothom, o gairebé tothom, la va votar. I qui no, s'hi va abstenir. Era un excés de *consensus*. Lògic, tanmateix. Com que era lògic —o sigui: previsible—, m'estranya que algú se n'hagi sentit ofès, per més "almogàver" que sigui. No en pagava la pena.

La hipotètica "federació" entre "*comunidades autónomas*", en efecte, hauria estat un monstre jurídic dins la Constitució que volen encolorar-nos. González Casanova, expert en la matèria, ho ha explicat en un article al "Tele/eXprés" (11 agost 1978). Tal com els genis del constitucionalisme parlamentari actual ho havien pactat prèviament, la temible "federació de comunitats autònomes" ja esdevenia impossible per principi. Resultava superflu insistir-hi, doncs. Per què l'han volguda tornar a prohibir, i ara d'una manera expressa? No hi ha cap altra explicació imaginable: es tracta d'una "provocació". Si no m'erro, González Casanova ja ho apunta. Això, en el vocabulari carpetovetònic de la política, és un *trágala*. Tècnicament, era innecessari afirmar que "en ningun caso se admite etcètera", però ells —"ells", tots plegats— no ens han estalviat aquest plus d'ignominia. Dretes i esquerres unànimes, sembla. Amb les excepcions lloables, és clar. I repeteixo: és que no era d'esperar?

Més d'una vegada he escrit que la flamant Constitució del "consensus" solament té uns articles dignes d'atenció: aquells que, i deuen ser "disposicions transitòries", contempnen la possibilitat de derogar-la o canviar-la. La resta no té cap interès: és una mena de pastís contradictori, a estones ambigu, que només pot ser satisfactori per a la "classe política" que l'ha confeccionat. Certament, entre aquest paper i les *Leyes Orgánicas* del difunt General, hi ha unes diferències notòries. ¿Són suficients perquè un ciutadà qualsevol es molesti

a sortir de casa per acudir al *referendum* que anuncien? Que voti "sí" qui vulgui, i que voti "no" qui tingui l'humor —bon humor, mal humor— de manifestar la seva discrepància. Jo, el dia de la convocatòria, penso quedar-me a casa, llegint una novel·la de lladres i serenos i escoltant música de Telemann o romances d'òpera de la senyora Caballé. Com recitaven en el *Tenorio*: "*Son pláticas de familia, de las que nunca hice caso.*" O potser això no és del *Tenorio*? Tant se val. Si algú intentés convèncer-me que aquesta Constitució és l'única "factible" ací i avui, no diré que no. Però no per això deixa de ser un problema d'"ells". Per desgràcia, em veig obligat a continuar en la línia de sempre: per evitar remordiments de consciència, si més no.

La Constitució del *consensus* serà aprovada a través de les urnes. Ha de ser-ho inexcusablement. Perquè, si no, quina fóra la "legislació vigent"? La de Franco, derogada a mitges, i ni tan sols a mitges. Nosaltres, els descarats i miserables partidaris dels "Països Catalans", ho acceptarem amb resignació. No és encara el nostre moment. De fet, no té gens d'importància que els presidents pre-autonòmics del Principat, del País Valencià i de les Illes siguin contraris a un projecte qualsevol de "Països Catalans". Són uns personatges circumstancials. La voluntat popular, per contra, sí que hi compta: ha de comptar-hi, en una "democràcia". Ara com ara, l'eventualitat de "*federación de comunidades autónomas*" és una utopia, pel que fa als Països Catalans. Les burgesies de cada zona, quan era l'hora oportuna, no van descobrir que podien convertir-se en una "burguesia nacional", i avui ja és massa tard per a elles: han perdut el tren de la història, com aquell qui diu. Queda l'esperança de les classes populars, en l'acceptació gramsciana del terme. I, ¿quina consciència de classe, fins i tot amb la latitud de "classes populars", tenim, que inclogui la noció nacional, les multituds que pobleml subalternament els Països Catalans, de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó?

El debat sobre els Països Catalans al Congrés, iniciat curiosament per un diputat basc —un diputat basc, almenys, ha estat el primer a pronunciar, si no m'equivoco, en aquella casa l'expressió "*Países Catalanes*"—, tenia una altra perspectiva: la de demà. Democràticament, qui ho sap!, demà els electors dels Països Catalans podrien dir sí a una "federació". Tenim moltes coses en comú que, un dia o altre, hauran d'abordar els aparells pre-autonòmics i les seves clienteles: oligarquies, partits, sindicats. Per què els diputats

espanyols han degollat aquesta proposició democràtica del futur? Suposant que el Congrés dels Diputats tingui alguna connotació realment democràtica, resulta sorprenent que la divertida collonada dels diputats hagi decidit que democràticament no podem, els catalans estrictes, els valencians i els insulars, definir-nos, per exemple, nacionalment unitaris.

Sigui com sigui, ni tan sols no cal arribar a aquest extrem —que és el meu—: unes urgències pragmàtiques forçaran les relacions i les mancomunitats entre el Principat, les Illes i el País Valencià. No cal ser massa espavilat per a comprendre-ho. Ja el Conseller d'Economia i d'Hisenda del País Valencià, Javier Aguirre, en un paper publicat a "La Vanguardia" (16 agost 1978), advertia "*el camino para la cooperación, el entendimiento, el apoyo mutuo*", que la mateixa Constitució en tràmít permet. Jo no conec el senyor Aguirre, que deu ser un immigrant i d'UCD: una tan senzilla explicació com la que ha fet, pura obvietat, deixa en ridícul el sector socialdemòcrata, acagallonat per un trosset de blau a la senyera i una por grotesca a sentir-se acusats de "catalanistes". I no ens hem pas d'enganyar: els primers a entendre's seran els burgesos. Els burgesos no es mamen el dit. No serà una entesa "nacional": únicament de "classe". Compararan i vendran bancs, per exemple. Per fer negoci i per explotar-nos. I, en el cas valencià, per infamar-nos. La burgesia valenciana, a més de ser idiota, és antivalenciana. Tant els burgesos de raça com els fills d'estraperlistes.

"Països Catalans"? Calma, calma! Quan sigui l'ocasió d'una autèntica oportunitat "revolucionària", en tornarem a parlar. La perspectiva no és cap "revolució". Els partits pseudomarxistes tendeixen a dissimular la trampa: són solícitament afectuosos de cara a les "classes dominants", que són les nostres, vull dir, les que aguantem geogràficament, i les altres, més poderoses, que arriben al nivell multinacional. En realitat, ningú no vol fer la "revolució", ni tan sols una "reforma" mitjanament higiènica. Jo no sé què passa al Principat o a les Illes: al País Valencià, la burgesia més reaccionària, temperamentament feixista i d'una visió provinciana del problema nacional, és la que festeja el Consell, i que intenta hipotecar-lo. Són les notícies que corren, i que jo sé de bona font. La lluita de classes i l'emancipació nacional dels valencians va pel mateix camí. I serà el camí d'uns Països Catalans conseqüents.

JOAN FUSTER